

**CASE - Centrum Analiz Społeczno-
Ekonomicznych**

**CASE - Center for Social and Economic
Research**

VAT – luka podatkowa (pomiar, analiza wyników i metody ograniczania)

---

dr Tomasz Tratkiewicz

CASE

Poznań 6-12-2019

VAT – luka podatkowa

Refleksje nt. pomiaru luki i metod jej ograniczania

- Po co mierzymy lukę (luki)
- Doświadczenia niektórych krajów w zakresie szacowania luk podatkowych
- Rola Komisji Europejskiej, a także organizacji międzynarodowych (MFW, OECD), w obszarze identyfikowania, mierzenia i zamykania luk (metody).
- Ocena dotychczasowych doświadczeń w omawianym zakresie i wnioski, co do ewentualnej potrzeby podjęcia działań w kwestii mierzenia i zamykania luki w VAT na poziomie krajowym, na poziomie Unii Europejskiej oraz globalnym (MFW/OECD).
- Analiza wyników w kontekście zastosowanych metod ograniczania luki w VAT w Polsce

Kompleksowe programy badań luk

Przykład USA (największe - od 1963 r. - doświadczenie w kompleksowym pomiarze luk podatkowych – ale nie w VAT)

Doświadczenia Wlk. Brytanii (pierwsze PC UE z tak kompleksowym programem mierzenia luk, w dodatku tak transparentnym)

VAT – luka podatkowa

Państwo członkowskie	Szacowanie luki w:			
	PIT	CIT	SSC	VAT
Belgia	X	X	X	X
Czechy	X	X	X	Tak
Estonia	Tak	X	Tak	Tak
Finlandia	X	X	X	Tak
Francja	X	X	X	Tak
Niemcy	X	Tak	X	Tak
Włochy	Tak	Tak	X	Tak
Łotwa	Tak	X	Tak	Tak
Litwa	X	X	X	X
Polska	X	X	X	Tak
Portugalia	X	X	X	Tak
Słowacja	X	X	X	Tak
Słowenia	X	X	X	Tak
Hiszpania	X	X	X	X
Wlk. Brytania	Tak	Tak	Tak	Tak
Liczba PC szacujących luki	4	3	3	12

Działania w obszarze identyfikowania, mierzenia i zamykania luki w VAT

Komisja Europejska

- Identyfikowanie i mierzenie (Raporty, Grupa Projektowa ds. Luk Podatkowych)
- Zamykanie luki

Czy to wystarczające działania?

Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Opracowanie metody szacowania luk z wykorzystaniem metodologii RA-GAP w zakresie VAT oraz pomoc techniczna przy jej wprowadzaniu w wybranych krajach

OECD

Brak bezpośrednich działań w obszarze VAT (intensywne działania w obszarze BEPS)

Szacowanie luki VAT w Polsce

Luka wynikająca z polityki podatkowej (od 2010 r.
w ramach Preferencji Podatkowych)

Luka wynikająca z nieprzestrzegania obowiązków
podatkowych w VAT:

Raport MFW (grudzień 2018 r.)

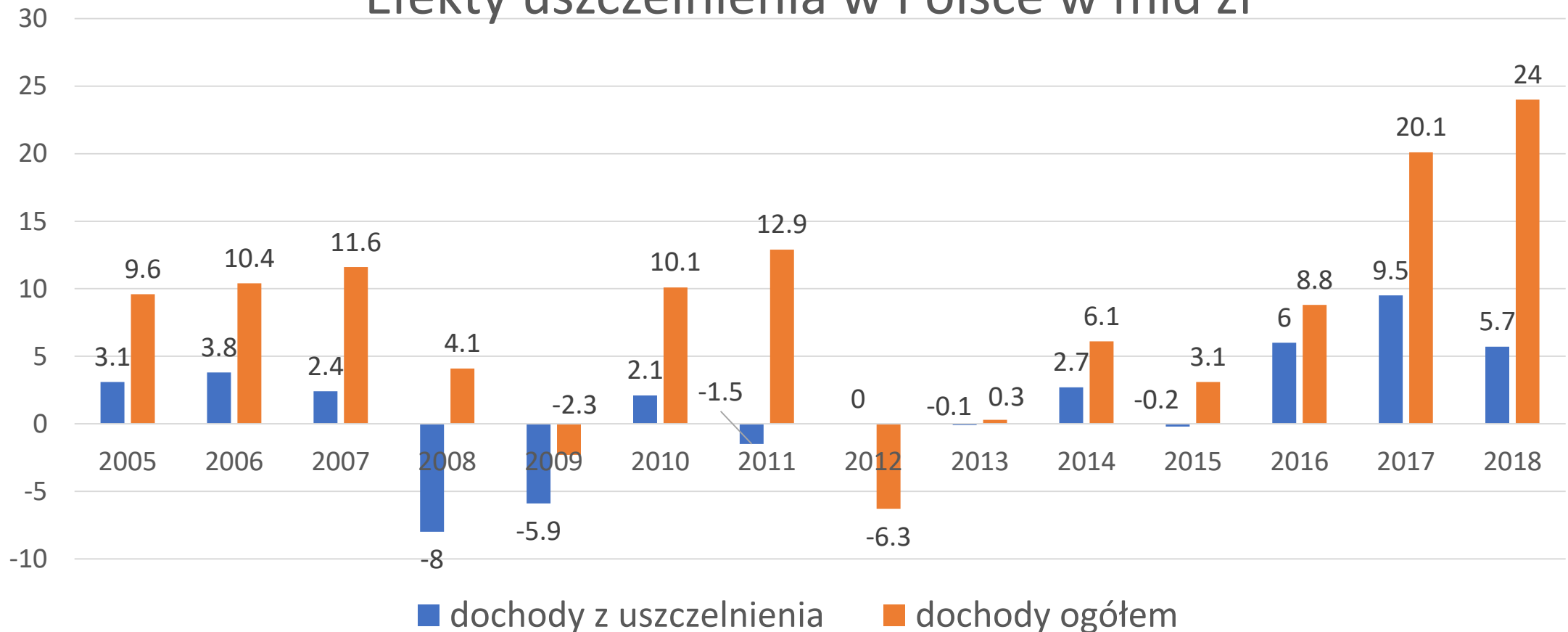
Raport MF (kwiecień 2019 r.)

Working Papers MF (październik 2019 r.)

VAT – luka podatkowa

Efekty uszczelnienia w Polsce w mld zł

VAT – luka podatkowa

Konkluzje

Polska

- Mimo nagłośnienia tematu luk podatkowych, do chwili obecnej nie powstał program ich badania.
- Ministerstwo Finansów wdrożyło jedynie projekt badania luki w VAT metodą odgórną bez możliwości wykorzystania jej do celów analizy ryzyka i poprawy ściągalności podatku.
- „Intuicyjnie” Ministerstwo Finansów generalnie trafnie adresuje działania uszczelniające (czy ostatnio też?)
- Konieczne jest wdrożenie kompleksowego programu badań luki w Polsce z wykorzystaniem również metod oddolnych szacunku np. z danych kontrolnych stosując przy tym alternatywne do losowej selekcji próby metody szacunku.

VAT – luka podatkowa

Konkluzje cd.

- **Komisja Europejska/MFW/OECD**
- Istotną rolę w procesie rozwijania programu badania luk w PC UE należy przypisać KE:
  - inicjatywa wprowadzenia programu badania luk podatkowych we wszystkich PC UE i monitorowania ich wyników, szczególnie z harmonizowanych podatków
  - uzupełnienie okresowej oceny PC UE w ramach semestru europejskiego o sprawozdania dotyczące luk podatkowych
- MFW i OECD nadal powinny wspierać PC UE w metodologii badań luk, co powinno być jednak koordynowane przez KE. Działania na trzech poziomach (PC-UE-MF/OECD) powinno przynieść istotne ograniczenie luk podatkowych w poszczególnych PC UE i UE jako całości .

Rozwój programu szacowania luk

Dziękuję za uwagę!

@CASE_research

CASE-Network

CASE – Center for Social and Economic Research